

Rapport

Onderwerp

Toekomst KNMI

Datum behandeling OIM

4 oktober 2012

Kenmerk

OIM-2012/216270

Aanleiding:

Nadat het Overleg Infrastructuur en Milieu (voorheen Overleg Meteorologie¹) in mei 2011 voor de tweede en laatste maal bijeen was geweest over het onderwerp 'projecttaken KNMI', is met het aantreden van het kabinet Rutte een nieuwe fase aangetreden in het onderzoek naar de toekomstige positionering van het KNMI en van zijn taken.

Nieuw en fundamenteel onderzoek heeft, onder leiding van ing. C.M. Moons, plaatsgevonden en de uitkomsten daarvan zijn neergelegd in een conceptbrief van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer. Deze brief is tijdens een bijeenkomst op 4 okt. j.l. van het Overleg Infrastructuur en Milieu met private weerbedrijven en met private en publieke afnemers van het KNMI besproken. Met betrekking tot de luchtvaartmeteorologie was in de conceptbrief nog geen standpunt ingenomen.

De deelnemers aan het overleg waren: Meteovista, Weathernews Benelux, Meteo Consult, Aeolis, Buienradar, Infoplaza, Deltares, Netherlands Space Office, KLM, Kustwacht, Stichting RIONED, Unie van Waterschappen, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Ministerie van Defensie.

Inhoud

Korte weergave van de inhoud van de brief, zoals deze luidde ten tijde van het overleg.

Het KNMI blijft een publieke dienst (een agentschap van het ministerie van I&M) op het gebied van meteorologie en seismologie.

Het agentschap KNMI heeft als taken:

- a. op verzoek van Nederlandse overheidsorganisaties verstrekken van meteorologische en seismologische informatie ten behoeve van de uitvoering van hun publieke taken (veiligheid, openbare orde, milieu, waterbeheer, mobiliteit...). Het ministerie van I&M als eigenaar van het agentschap hanteert bij zijn instructie daarbij het "nee, tenzij" principe;

¹ Het Overleg Meteorologie is in maart 2009 ingesteld naar aanleiding van het Algemeen Overleg met de Vaste Commissie voor Verkeer en Waterstaat over de behandeling van de evaluatie van de Wet op het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut.

- b. op grond van de desbetreffende wetgeving verstrekken van meteorologische en/of seismologische informatie met betrekking tot mijnbouwactiviteiten (en eventueel luchtvaart);
- c. in opdracht van de minister :
 - o opstellen en algemeen ter beschikking stellen van een algemeen weerbericht, waaronder waarschuwingen voor gevaarlijk weer (bijv. weeralarmen);
 - o opereren van het nationaal meteorologisch en seismisch meetnet;
 - o publiceren van nationale klimaatprojecties en beheren van fondsen op het gebied van aardobservatie;
 - o vertegenwoordigen van Nederland in internationale gremia.
- d. ontwikkelen en in stand houden van wetenschappelijke meteorologische en seismische kennis.

Vergoeding van de kosten van deze taken zal plaatsvinden als volgt:

- ad a. tegen betaling van de integrale kostprijs;
- ad b. p.m.
- ad c. en d. uit algemene middelen, in het bijzonder begroting I&M;

Advies

De deelnemers aan het overleg van 4 oktober 2012 zijn niet tot een eensluidend advies gekomen.

Onderstaand wordt het advies daarom als volgt onderverdeeld;

1. Met betrekking tot het voorgestelde takenpakket voor het KNMI:
 - De gebruikers² zijn akkoord en benadrukken dat de koppeling wetenschappelijk onderzoek en uitvoering operationele taken niet moet worden verbroken, zoals ook de KNAW bepleit;
 - Een deel van de weerbedrijven³ is akkoord, op voorwaarde dat duidelijk in de brief het zogenaamde "nee, tenzij" principe wordt verwoord;
 - Een ander deel⁴ is niet akkoord met het voorgestelde takenpakket. Volgens hen mag het KNMI in geen enkele situatie operationele taken uitvoeren.
2. Ter verduidelijking van het voorstel adviseren de diverse deelnemers:
 - Formuleer in de brief wat wordt verstaan onder operationele taken, welke operationele taken de markt aanbiedt en welke het KNMI in het voorstel kan en mag uitvoeren;
 - Maak duidelijk welke mogelijke overlap daarin optreedt;
 - Formuleer in de brief wat onder algemeen weerbericht wordt verstaan, wat onder ter beschikking stellen van het algemeen weerbericht wordt verstaan en hoe de verspreiding aan het algemeen publiek wordt geregeld;
 - Vermeld in de brief de argumenten die door de verschillende partijen in de discussie zijn gewisseld en motiveer de keuze;
 - Formuleer in de brief dat met 'integrale kostprijs' wordt bedoeld: een rekenprijs die concurrentievervalsing tegengaat;
 - Formuleer in de brief dat klimaatonderzoek een basistaak voor het KNMI is.

² Ministerie van Buitenlandse Zaken, Ministerie van Defensie, Kustwacht, Unie van waterschappen, NSO, Stichting RIONED, Deltares, KLM

³ Nederlandse Vereniging weerbedrijven (bestaande uit Meteovista, Buienradar, Earth at large, Geirnaerd meteo en Aeolis forecasting services) en Weathernews Benelux.

⁴ MeteoConsult en Infoplaza.

Toelichting

ad 1.

- Het weer is van grote invloed op het dagelijkse leven, bijvoorbeeld bij calamiteiten. De gebruikers achten het van groot belang dat de overheid haar zorgplicht voor de openbare orde en veiligheid goed kan invullen. De overheid is daarbij o.a. afhankelijk van goede en betrouwbare (onderzoeks)data van het KNMI die consistent en permanent beschikbaar zijn. Daartoe achten zij het onder meer van belang dat er ruim voldoende praktijkervaring en operationele kennis aanwezig is bij het KNMI. Dit is ook een basis-noodzaak voor de huidige positie van het internationale wetenschappelijk onderzoek, waarin het KNMI wereldfaam heeft.
- Het deel van de weerbedrijven dat akkoord is met het voorgestelde takenpakket is het eens met de handhaving van de bestaande marktverhoudingen. Wel hechten zij sterk aan een maximale invulling het "nee, tenzij" principe.
- Het overige deel van de weerbedrijven is niet akkoord met uitvoering door het KNMI van operationele taken. Zij zijn van mening dat het KNMI voor deze taken niet tussen, maar boven de weerbedrijven moet staan. Slechts in zo'n situatie kan het KNMI als autoriteit optreden, wanneer een toetsing van een advies van weerbedrijven wordt gevraagd. Daarnaast zijn zij van mening dat dit hét moment is voor een degelijke principiële keuze.

ad 2.

- De discussie omtrent de uitvoering door het KNMI van operationele taken draait voor een groot deel om het zogenoemde 'grijze gebied'. Dit gebied betreft die taken die zowel door het KNMI als door de weerbedrijven kunnen worden verricht. Om het inzicht te verdiepen en daarmee de discussie te concentreren, achten de deelnemers het noodzakelijk de begrippen te definiëren.
- Er bestaat behoefte om het begrip 'integrale kostprijs' nader in te vullen. De vraag is bijv. of bij de vaststelling daarvan zal worden uitgegaan van een fictieve BTW.
- Het klimaatonderzoek vormt een belangrijke wetenschappelijke waarde en is van eminent maatschappelijk belang. Het huidige gebruik van satellietdata moet daarom onverkort gehandhaafd blijven.